

Liisa Priha (puheenjohtajana 1986–1988): ”Radiohaastattelija sanoi, että älä nyt puhu niin kuin saarnaaja”

Faktaa: Tanssinut Oopperan baletissa, HKT:ssa ja Praesens-ryhmässä. HKT:n koreografina useita vuosia. Toiminut paljon myös opettajana.

Liisa Priha kertoo hänen puheenjohtajakautensa olleen tiukkaa aikaa, sillä rahat olivat vähällä loppua. Jäsenmaksuja oli paljon rästissä, koska vakituisia työpaikkoja oli vähän ja tanssijoiden tulot pieniä. Muitakin vastoinkäymisiä tuli:

”Kauteni alkoi sellaisella järisyttävällä tapauksella, että liiton trenisali irtisanottiin. Liitto joutui lähtemään, ja Helka-hotelli teki tilalle parkkihallin. Muutettiin sitten keskustaan ja meillä oli kova rahantarve, jotta saatiin vuokrat maksettua. Oltiin siinä kiikunkaakun.”

Rahojen hankkimiseksi ja 50-vuotisjuhlavuoden kunniaksi päätettiin tehdä kirja, Tanssitaiteilijain Liiton historiikki *Tanssitaiteen vuosikymmenet*. Kirjan toimittivat **Auli Räsänen** ja **Ritva Arvelo**. Priha kiersi Doris Laineen oppien mukaan eri paikkoja, jotta saatiin rahaa haalittua kasaan: ”Doris sanoi, että menet vaan ja koputat ovelle ja sanot, että nyt meille rahaa. Kyllä se sitten siitä pikku hiljaa... Kirjankin tekeminen taisi olla plusmiinusnolla. Se oli se talkoohenki, joka teki sen, ettei ihan kuoppaan jääty.”

50-vuotisjuhla järjestettiin Helsingin kaupunginteatterin suurella näyttämöllä, ja juhlien suojelijaksi saatiin **Kalevi Sorsa**. Vanhalla Ylioppilastalolla pidettiin myös näytös, jolla kerättiin rahaa liitolle. Taiteilijat esiintyivät ilmaiseksi, ja kaikki tuotto meni uuden tanssisalin vuokriin.

Prihan mukaan liiton ikuisuuskyseminen oli, kuinka saada tanssijoille työpaikkoja teattereihin: ”Edes iltapalkkaisia operettijuttuja, vaikkei ne olleet tanssijoiden mieleen muuten. Mutta olihan se leipärahaa! Minä olen sitä tanssijapolvea, että meillä oli tällainen vitsi: Kun operettiteatteri kertoi, että se on sitten 10 markkaa per ilta, tanssijat kysyivät, että maksetaanko me se ensin, vai saadaanko tanssia ensin? Se oli sitä aikaa. Palkkiot olivat huonoja.”

Saliongelmiä kanssa painiskeltiin kaiken aikaa ja kaikesta säästettiin. Myös vierailevat kesäkurssien opettajat asuivat aina jonkun tanssijan kotona, ettei hotellikuluja syntynyt. ”Kerran yksi radiohaastattelija haastatteli näistä tanssijoiden tilaongelmista, että pitävätkö paikkansa. Minä aloin heti laskettaa, kuinka tärkeä kysymys tanssin oma tila on, ettei olla vain toisten nurkissa. Ja haastattelija sanoi, että älä nyt puhu niin kuin saarnaaja. Vedäpä nyt henkeä ja otetaan vähän rauhallisemmin. Ei meillä ollut mitään sellaista kokemusta, mitä suurissa ammattiliitoissa on, kuten asianajajia ja palkallisia johtajia. Me pidettiin itse puoliamme!”

Priha kertoo, ettei tanssin puolesta ollut vaikea puhua, mutta keikoille pyydettiin usein ilmaiseksi ja arvostus myös muiden taiteilijoiden keskuudessa oli välillä huono: ”Kyllä minä muistan sen, kun tehtiin Viulunsoittajaa katolla, niin eihän meitä nyt ensin tervehditty. Katsottiin vaan, että taasko noi on täällä. Sitten meille alettiin maksaa jopa päiväharjoituksista palkkaa, kun ohjaajat huomasivat, että heidän täytyy saada tanssijat paikalle kaikkiin tärkeisiin harjoituksiin. Sitten ne näyttelijätkin tottuivat, että eihän nuo nyt ole tuosta lähdössä mihinkään ja alkoivat sanoa päivää.”

Priha kertoo, että varsinkin oman tanssitaide toimikunnan saaminen oli todella tärkeää alalle ja nosti arvostusta. Hänelle liiton puheenjohtajuus opetti etenkin sen, miten vaikeaa ammattijärjestötyö on. ”Kunnioitan kovasti niitä ihmisiä, jotka sitä työtä jatkavat edelleen. Se on todella tärkeää.”